

Адносіны мясцовага насельніцтва і павятовых улад
да змены адміністрацыйнай прыналежнасці
тэрыторыі Віцебскай губерні ў 1923–1924 гг.

Бараноўскі А.В.

*Дзяржаўная навуковая ўстанова “Інстытут гісторыі
Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі”, Мінск*

У маі 1923 г. ЦК РКП(б) разгледзеў пытанне аб межах БССР і даў згоду на яго далейшую распрацоўку. Менавіта з гэтага часу пачалася актыўная дзейнасць па вяртанні ўсходнебеларускіх зямель у склад БССР. На месцах шырока абмяркоўвалася дадзенае пытанне.

Мэта – вызначэнне адносін мясцовага насельніцтва і павятовых улад да дзяржаўнай прыналежнасці тэрыторыі Віцебскай губерні ў 1923–1924 гг.

Матэрыял і метады. Крыніцамі пры напісанні артыкула сталі дакументы, выяўленыя падчас працы ў Дзяржаўным архіве Віцебскай вобласці, матэрыялы, апублікаваныя ў віцебскай губернскай газеце “Известия Витебского губисполкома и губкома РКП(б)”. Даследаванне абапіраецца на агульнанавуковыя і традыцыйныя гістарычныя метады, такія як гісторыка-сістэмны і гісторыка-тыпалагічны.

Вынікі і іх абмеркаванне. З найбольшым энтузіязмам да пашырэння БССР аднеслася беларуская інтэлігенцыя. Настаўнікі, работнікі адукацыйных і культурных устаноў пачынаючы з 1923 г. віталі далучэнне да Беларускай рэспублікі. Што тычыцца працоўных і сялян, то большасць з іх у 1923 г. выступала супраць далучэння. Іх турбавала, што аб’яднанне з БССР адмоўна адаб’еца на матэрыяльным становішчы. Праз год рабочыя і сяляне ўспрынялі ўзбуйненне БССР як факт, які адбыўся, бо разумелі, што ўсе рашэнні былі прынятыя ў Цэнтры і іх не змяніць.

Заклучэнне. Аналіз крыніц дазволіў сфарміраваць уяўленне аб адносінах мясцовага насельніцтва і павятовых улад да дзяржаўнай прыналежнасці тэрыторыі Віцебскай губерні ў 1923–1924 гг.

Ключавыя словы: Віцебская губерня, узбуйненне БССР, ячэйкі РКП(б), сялянскія канферэнцыі.

Attitude of the Local Population and the County Authorities
to the Substitution of Administrative Ownership
of the Territory of Vitebsk Province in 1923–1924

Baranovsky A.V.

*State Scientific Institution “Institute of History
of the National Academy of Sciences of Belarus”, Minsk*

In may 1923 the Central Committee of the RCP(B) considered the issue of the BSSR borders and agreed to its development. Since that time, active work began on the return of Eastern Belarusian lands into the BSSR. The issue was actively discussed locally. The article is devoted to the attitude of the local population and the county authority to the state ownership of the territory of Vitebsk Province in 1923–1924.

The purpose of the article is to determine the attitude of the local population and the county authorities to the state ownership of the territory of Vitebsk Province.

Material and methods. *The sources when writing the article were archival documents revealed during our work in the State Archive of Vitebsk Region, articles published in Vitebsk Province newspaper “News of Vitebsk Provincial Executive Committee and Provincial Committee of RCP(B)”. The research is based on traditional historical methods, such as historical-systematic and historical-typological. General scientific methods are also used.*

Findings and their discussion. *Belarusian intellectuals were most enthusiastic about the expansion of the BSSR. Teachers, workers of educational and cultural institutions, welcomed the inclusion into the Belarusian Republic since 1923. As for workers and peasants, most of them in 1923 opposed the accession. They were worried that the union with the BSSR would negatively affect their financial situation. A year later workers and peasants perceived the expansion of the BSSR as a fait accompli, as they understood that all decisions were taken at the Center and they could not be changed.*

Conclusion. *The analysis of the sources made it possible to shape an idea of the attitude of the local population and the county authorities to the state ownership of the territory of Vitebsk Province in 1923–1924.*

Key words: *Vitebsk Province, enlargement of the BSSR, sections of the RCP(B), peasant conferences.*